

Kurzus kódja(i): BBN-VAL-141.14, BBN-VAL11-141.14, BMA-VALD-445.1, BMVD-101.72, BBN-FIL-402.65, BMA-FILD-402.65, TANM-FIL-402.65

Kurzus megnevezése: Iustinos: Dialogus cum Tryphone (görög szövegolvasás és elemzés)

Kurzus megnevezése angolul: Justin Martyr, Dialogue with Trypho (Greek Text Seminar)

Kurzus ideje, helye: Csütörtök, 12.15-13.45, i épület, -107

Kurzus előadója: Bene László doc., Buzási Gábor adj.

Kurzus előfeltétele(i):

Az értékelés alapja:

- az órai munka (az óralátogatás rendszeressége, az otthoni felkészülés alapossága, az órákon való aktív részvétel) (60%)

- félév végi szóbeli beszámoló az olvasott forrásszövegekből / szemináriumi dolgozat az órákon érintett témák valamelyikéből (40%).

Kurzus leírása, tematikája:

Iustinos mártír dialógusa a zsidó Tryphónnal a korai zsidó-keresztény disputák egyik legfontosabb dokumentuma. A jórészt fiktív beszélgetés keretét és bevezetését a platóni dialógusok ihlették, a mű nagy része azonban a 2. századi keresztény apologéta szentírástértelmezéseit tartalmazza. Az értelmezések többsége az Ószövetség messiási vagy messiásinak tekintett jövendöléseit elemzi, és azt igyekszik kimutatni, hogy ugyenezen szakaszok zsidó értelmezése helytelen. Ennek során a szerző utal olyan zsidó értelmezésekre, amelyek vagy amelyekhez hasonlóak később a rabbinikus irodalomban bukkannak fel. A hallgatók két irányból közelíthetik meg a szöveget és a témát, és az év végi értékelés is ennek megfelelően történik: a görögül tudók elsősorban a szöveg fordítása révén, a többiek pedig a fordítás és a szakirodalom alapján tájékozódva vehetnek részt a vitában.

Kurzushoz tartozó kötelező irodalom:

Szövegkiadások:

1. G. Archambault (ed.), *Justin: Dialogue avec Tryphon*, Paris: Picard, 1909 (2 vol.)

<https://archive.org/details/dialogueavecryp01just>

2. M. Marcovich (ed.), *Iustini Martyris Dialogus cum Tryphone*, Berlin/New York: de Gruyter, 1997 (Patristische Texte und Studien 47)

3. Ph. Bobichon (ed.), *Justin Martyr: Dialogue avec Tryphon: édition critique, traduction, commentaire*, 2 vols., Fribourg: Academic Press Fribourg, 2003 (Paradosis 47)

Fordítások:

1. Ph. Schaff (transl.), in: *The Ante-Nicene Fathers*, vol. 1, Edinburgh, 1885

http://en.wikisource.org/wiki/Ante-Nicene_Fathers/Volume_I/Dialogue_with_Trypho

vagy

<http://www.ccel.org/ccel/schaff/anf01.viii.iv.i.html>

2. Ladocsi G., in: *A II. századi görög apologéták*, Budapest, 1984 (Ókeresztény írók 8. kötet), 133-311. o.

3. *St. Justin Martyr: Dialogue with Trypho*, transl. Th. B. Falls, revised and introduced by Th. P. Halton, ed. M. Slusser, Washington, DC: Catholic University Press of America, 2003

Kurzushoz tartozó ajánlott irodalom:

- Aune, David E., "Justin Martyr's Use of the Old Testament", *Bulletin of the Evangelical Theological Society* 9 (1966) 179–97
- Barnard, Leslie W., "The Old Testament and Judaism in the Writings of Justin Martyr", *Vetus Testamentum* 14 (1964) 394–406
- Barnard, Leslie W., *Justin Martyr: His Life and Thought* Cambridge: Cambridge University Press, 1967
- Bellinzoni, A. J., *The Sayings of Jesus in the Writings of Justin Martyr*, Leiden: Brill, 1967
- Bingham, D. Jeffrey, "Justin and Isaiah 53", *Vigiliae Christianae* 54 (2000) 248–61
- Chadwick, Henry, "Justin Martyr's Defense of Christianity", *Bulletin of John Ryland's University Library of Manchester* 47 (1964–1965) 275–97
- Cosgrove, C. H., "Justin Martyr and the Emerging Christian Canon: Observations on the Purpose and Destination of the Dialogue with Trypho", *Vigiliae Christianae* 36 (1982) 209–32
- Edwards, M. J., "On the Platonic Schooling of Justin Martyr", *Journal of Theological Studies* 42 (1991) 17–34
- Edwards, M. J., "Justin's Logos and the Word of God", *Journal of Early Christian Studies* 3 (1995) 261–80
- Goodenough, Erwin R., *The Theology of Justin Martyr*, Jena: Frommannsche Buchhandlung, 1923
- Hill, Charles E., "Justin and the New Testament Writings", *Studia Patristica* 30 (1997) 42–8.
- Hirshman, M., "Polemical Literary Units in the Classical Midrashim and Justin Martyr's Dialogue with Trypho", *Jewish Quarterly Review* 83 (1993) 369–84.
- Hirshman, M., *A Rivalry of Genius: Jewish and Christian Biblical Interpretation in Late Antiquity*, transl. B. Stein, New York: State University of New York Press, 1996
- Hofer, A., "The Old Man as Christ in Justin's Dialogue with Trypho" *Vigiliae Christianae* 57 (2003) 1–21
- Horner, Timothy J., *"Listening to Trypho": Justin Martyr's Dialogue Reconsidered*, Leuven and Paris: Peeters, 2001
- Hyldahl, Niels, "Tryphon and Tarphon", *Studia Theologica* (1956) 77–88
- Hyldahl, Niels, *Philosophie und Christendom: Eine Interpretation der Einleitung zum Dialog Justins*, Kopenhagen: Prostant Apud Munksgaard, 1966
- Katz, P., "Justin's Old Testament Quotations and the Greek Dodekapropheton Scroll", *Studia Patristica* 1 (1957) 343–53
- Manns, F., "L'Exegese de Justin dans le Dialogue avec Tryphon", *Analecta* 12 (1977) 130–52
- Marshall, J. L., "Some Observations on Justin Martyr's Use of Testimonies", *Studia Patristica* 16 (1985) 197–200
- Nahm, Charles, "The Debate on the 'Platonism' of Justin Martyr", *Second Century* 9 (1992) 129–51
- Osborn, Eric Francis, *Justin Martyr*, Tübingen: Mohr (Siebeck), 1973
- Parvis, Sarah, "Justin Martyr and the Apologetic Tradition", in: *Justin Martyr and his Worlds*, ed. S. Parvis and P. Foster, Minneapolis: Fortress, 2007, pp. 115–27
- Prigent, Pierre, *Justin et L'Ancien Testament*, Paris: Lecoffre, 1964
- Rajak, Tessa, "Talking at Trypho: Christian Apologetic as Anti-Judaism in Justin's Dialogue with Trypho the Jew", in: *Apologetics in the Roman Empire: Pagans, Jews, and Christians*, ed. M. Edwards, M. Goodman, S. Price, Chr. Rowland, New York: Oxford University Press, 1999, pp. 59–80

Rokeah, David, *Justin Martyr and the Jews*, Leiden: Brill, 2002

Rudolph, Anette, 'Denn wir sind jenes Volk . . .'. *Die neue Gottesverehrung in Justins Dialog mit dem Juden Tryphon in historisch-theologischer Sicht*, Bonn: Borengrässer, 1999

Shotwell, Willis A., *The Biblical Exegesis of Justin Martyr*, London: SPCK, 1965

Sibinga, J. Smith, *The Old Testament Text of Justin Martyr, vol. 1: The Pentateuch*, Leiden: Brill, 1963

Siker, Jeffrey S., *Disinheriting the Jews: Abraham in Early Christian Controversy*, Louisville: Westminster John Knox Press, 1991

Stylianopoulos, Theodore, *Justin Martyr and the Mosaic Law*, Missoula: SBL and Scholars Press, 1975

Young, F. M., *Biblical Exegesis and the Formation of Christian Culture*, Peabody: Hendrickson, 2002

Van Winden, J. C. M., *An Early Christian Philosopher: Justin Martyr's Dialogue with Trypho Chapters One to Nine*, Leiden: Brill, 1971

Wendel, S. J., *Scriptural Interpretation and Community Self-Definition in Luke-Acts and the Writings of Justin Martyr*, Leiden-Boston: Brill, 2011

Werline, R., "The Transformation of Pauline Arguments in Justin Martyr's 'Dialogue with Trypho'", *Harvard Theological Review* 92 (1999) 79–93

Widdicombe, P., "Justin Martyr, Allegorical Interpretation, and the Greek Myths", *Studia Patristica* 31 (1997) 234–39